

LÆRERVEJLEDNING TEKSTILER OG DESIGN 4.-9. KLASSE



Formål

At eleverne lærer om designprocesser, tekstiler, materialevalg og bæredygtighed i mode- og tekstilbranchen.

At eleverne oplever, hvordan en tekstilvirksomhed arbejder med materialevalg og designprocesser, som et led i produktionen.

Fag

Håndværk/design

Indhold

Forløbet omhandler følgende emner:

- Hvad er et tekstil?
- Tekstiler og bæredygtighed
- Design, syning og test af idrætsposer

Tidsforbrug

Ca. 11-12 lektioner

Materialer

Materialet indeholder 10 elevark fordelt på de tre emner.

Besøg

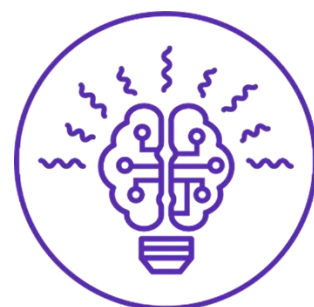
Klassen skal besøge en tekstilvirksomhed, hvor de vil høre om medarbejdernes daglige arbejde med materielvalg og designprocesser.

INDHOLD

Kort om forløbet.....	2
Undervisningsmaterialets opbygning.....	2
Forslag til lektionsplan	3
Oversigt over elevark 1-10	4
Før besøget: Forventningsafstemning	6
Under besøget: Program og tidsplan	6
Efter besøget:	6
Fælles Mål.....	7
Uddannelse og job i indskolingen/mellemtrin/udskoling	8
Arbejds miljø, overenskomster og forsikringer	9
Åben Virksomhed.....	9

Materialet er udviklet af
Josefine Toft, håndværk/design-lærer og DA Åben Virksomhed

Materialet er revideret af Åben Virksomhed i 2023.



Kort om forløbet

Bæredygtighed er et nøgleord i den verden, vi lever i, og det kommer til udtryk i stort set alle brancher. Også i mode- og tekstilbranchen, hvor der de seneste år er kommet stort fokus på cirkularitet og på at udvikle tidløse og holdbare produkter.

I undervisningsforløbet ”Tekstiler og design” til 4.-9. klasse (forløbet kan både bruges i det obligatoriske fag og valgfaget håndværk/design) skal eleverne lære om designprocesser, tekstiler og materialevalg. Forløbet er opbygget efter en designproces, hvor eleverne skal producere deres egen idrætspose ved at bl.a. at undersøge, konkretisere, konstruere og forbedre.

Inden du går i gang med forløbet, er det en god idé at ringe til tekstilvirksomheden og få fastlagt en dato for besøget. Når besøget nærmer sig, kan I tales ved og forventningsafstemme besøgets indhold. Læs mere under afsnittet Virksomhedsbesøg.

Undervisningsmaterialets opbygning

Forløbet har ti elevark med opgaver og øvelser, du frit kan udvælge og plukke fra, så det passer til dig og din undervisning. Det er dog en fordel, at eleverne kender forskellige typer af tekstiler inden de besøger tekstilvirksomheden.

Undervisningsforløbet er didaktisk bygget op efter engineering-model, som træner eleverne i at arbejde virkelighedsnært og anvendelsesorienteret. Engineering-modellen består af syv faser: *forstå udfordringen, undersøg, få ideer, udvælg, fremstil, forbedr og præsenter.*

Bagerst kan du se, hvilke Fælles Mål materialet bidrager til at opfylde.

Forslag til lektionsplan

Her er indsat et forslag til, hvordan forløbet kan gennemføres med de udarbejdede elevark.

Forløb	Elevark	Lektioner
Før virksomhedsbesøg	<ul style="list-style-type: none"> Hvad er et tekstil (elevark 1) Undersøg et tekstil (elevark 2) Din idrætspose (elevark 3) Tekstiler og bæredygtighed (elevark 4) Vælg et tekstil til din idrætspose (elevark 5) Forbered spørgsmål til tekstilvirksomheden (elevark 6) 	Ca. 6 lektioner
Besøg på virksomhed	<p>Se forslag til rammen for besøget under afsnittet Virksomhedsbesøg</p> <ul style="list-style-type: none"> Opgaveløsning på tekstilvirksomheden (elevark 7) 	Ca. 1,5 time
Efter virksomhedsbesøg	<ul style="list-style-type: none"> Design din idrætspose (elevark 8) Sy og test din idrætspose (elevark 9) Vendespil: Test din viden om tekstiler (elevark 10) 	Ca. 6 lektioner

På næste side finder du en gennemgang af alle elevarkene.

Oversigt over elevark 1-10

Elevark 1: Hvad er et tekstil?
Eleverne introduceres for, hvad et tekstil er, og så skal de lave en brainstorm over alle de tekstiltyper, de kender.
Elevark 2: Undersøg et tekstil
Eleverne skal inddeles i grupper. Hver gruppe får et tekstil af dig, som de skal undersøge, det kan fx være uld, bomuld, hør, kunststof, silke m.m. Eleverne skal besvare en række spørgsmål om deres tekstil, og slutteligt skal de forskellige grupper fremlægge deres forskellige tekstiler overfor hinanden. De kan bruge ordleksikonet til deres fremlæggelser.
Elevark 3: Din idrætspose
Senere i dette forløb skal eleverne sy deres egne idrætsposer, men først skal de overveje med sidemakkeren, hvilken udfordring deres idrætspose skal løse.
Elevark 4: Tekstiler og bæredygtighed
I dette elevark skal eleverne arbejde med bæredygtighed i mode- og tekstilbranchen. De bliver præsenteret for modellen <i>værdikædens syv faser</i> og skal gøre sig overvejelser omkring deres eget forbrugsmønster samt undersøge, om de tøjfirmaer, hvor de selv køber tøj, har fokus på miljøet.
Elevark 5: Vælg et tekstil til din idrætspose
Eleverne skal gøre sig overvejelser omkring valget af tekstiler til deres idrætsposer.
Elevark 6: Forbered spørgsmål til tekstilvirksomheden
Inden klassen skal besøge en tekstilvirksomhed, skal de vide lidt om virksomheden, herunder hvilke typer af tekstiler virksomheden producerer. Eleverne skal lave en googlesøgning om virksomheden og forberede tre spørgsmål.
Elevark 7: Opgaveløsning på tekstilvirksomheden
Ude på virksomheden skal eleverne i grupper interviewe medarbejderen og stille spørgsmål vedrørende deres idrætsposer.
Elevark 8: Design din idrætspose
Efter virksomhedsbesøget skal eleverne designe deres idrætsposer. Elevarket indeholder også inspiration til, hvordan eleverne kan dekorere deres idrætsposer.
<ul style="list-style-type: none"> Sy applikationer i hånden: https://www.youtube.com/watch?v=T3XpCTjoOM4

- Stryg din figur med vlioflex: <https://www.hannes-patchwork.dk/shop/saa-nemt-applikere-878s1.html>
- Fremgangsmåde for broderi: <https://www.youtube.com/watch?v=kKnBUa4l2k4>

Elevark 9: Sy og test din idrætspose

Når eleverne er færdige med at designe idrætsposen, skal de i gang med at fremstille. Først skal eleverne tegne et symønster. De kan enten lave et symønster af papir eller tegne direkte på stoffet med sykridt.

- Video om fremgangsmåde til en simpel mulepose: <https://www.youtube.com/watch?v=v6qSOWtdoFc>
- Mønster og vejledning til pose med dekoration: <https://www.familiejournal.dk/haandarbejde/syopskrifter/stofpose-med-dekoration>
- Vejledning til gymnastikpose med snoretræk: <http://mettesnoerklerier.blogspot.com/2012/11/diy-rygsk.html>
- Vejledning til rygsæk i vinyl: <http://susanne-gustafsson.dk/sy-selv-den-uundvaerlige-rygsaek/>

Elevark 10: Vendespil: Test din viden om tekstiler

Eleverne skal to og to spille et vendespil for at teste deres viden om tekstiler. Eleverne skal klippe alle vendespilkortene ud og skrive ordforklaringer i de tomme firkanter. Herefter kan de spille.

Elevark 11: Værdikædens 7 faser

I elevarket finder du en printervenlig version af værdikædens syv faser.

Virksomhedsbesøg

Som en del af forløbet skal klassen på besøg hos en tekstilvirksomhed, hvor de bl.a. skal høre om materialevalg, produktion, designprocesser og bæredygtighed i mode- og tekstilbranchen. Eleverne skal interviewe medarbejderen, og få tips og tricks samt inspiration til den idrætspose, de skal producere, når de kommer hjem på skolen igen.

Før besøget: Forventningsafstemning

Det er vigtigt, at du før besøget har forventningsafstemt med virksomhedsrepræsentanten, hvad der skal ske på besøget, og at du har fortalt vedkommende, hvad eleverne har arbejdet med forud for besøget. Det skaber de bedste forudsætninger for et godt besøg, hvor repræsentanten kan tale direkte ind i de ting, eleverne allerede har arbejdet med.

Under besøget: Program og tidsplan

Et besøg varer omkring 1,5 time. Det konkrete program aftaler du sammen med virksomhedsrepræsentanten – men herunder kan du se et forslag til indhold.

Virksomheden som arbejdsplads

Eleverne præsenteres for virksomheden og udvalgte medarbejdere, der fortæller om deres job og uddannelsesbaggrund.

Rundvisning

Eleverne får en rundvisning på virksomheden og hører om materialevalg og designprocesser som et led i deres produktion, og hvordan der arbejdes med bæredygtighed.

Aktivitet

Eleverne interviewer virksomhedsrepræsentanten og stiller spørgsmål, der omhandler den idrætsposer, de skal designe og sy.

Virksomhedsrepræsentanten giver tips og tricks til, hvordan eleverne bedst kan komme i mål med deres idrætsposer.

Efter besøget:

Som afslutning på forløbet skal eleverne med inspiration fra tekstilvirksomheden designe, sy og teste deres egne idrætsposer.

Fælles Mål

Undervisningsforløbet bidrager til følgende mål i **håndværk/design** efter 6. klassetrin:

Kompetenceområder og kompetencemål	Færdigheds-/vidensområder og mål
Håndværk (forarbejdning) Eleven kan forarbejde materialer i forhold til produktets form, funktion og udtryk.	Håndværktøj og redskaber
	Teknikker
	Arbejdsformer
Design Eleven kan arbejde med enkle designprocesser knyttet til egen produktfremstilling.	Idéudvikling
	Idéafprøvning
	Produktrealisering

Undervisningsforløbet bidrager til følgende mål i **håndværk/design** efter 9. klassetrin:

Kompetenceområder og kompetencemål	Færdigheds-/vidensområder og mål
Håndværk (forarbejdning) Eleven kan målrettet og sikkert anvende værktøjer, redskaber og maskiner til forarbejdning af materialer.	Håndværktøj og redskaber
	Teknikker
	Arbejdsformer
Design Eleven kan arbejde med komplekse designprocesser knyttet til produktfremstillinger.	Idéudvikling
	Eksperiment og analyse
	Produktrealisering

Uddannelse og job i indskolingen/mellemtrin/udskoling

Undervisningsforløbet bidrager til følgende mål i **Uddannelse og job** i udskolingen:

Kompetenceområder og -mål	Færdigheds-/vidensområder og mål	
Personlige valg Eleven kan træffe karrierevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger	Mine muligheder	
	Eleven kan koble egne mål med uddannelses-, job- og karrieremuligheder	Eleven har viden om uddannelses-, job- og karriereveje i forhold til ønsker og forudsætninger
	Fra uddannelse til job	
	Eleven kan redegøre for mulige sammenhænge mellem uddannelse og job	Eleven har viden om uddannelsesveje og senere jobmuligheder lokalt, nationalt og internationalt
Fra uddannelse til job Eleven kan vurdere sammenhænge mellem uddannelser og erhvervs- og jobmuligheder	Uddannelse og jobkendskab	
	Eleven kan vurdere muligheder i uddannelser, job og former for iværksætter	Eleven har viden om indhold og krav i uddannelser og job og forudsætninger for iværksætteri

Gennem forløbet møder eleverne personer, der arbejder med designprocesser, tekstilvalg og produktion af tekstiler, og de vil stifte bekendtskab med forskellige uddannelsesbaggrunde og karriereveje. Når eleverne møder medarbejderne og hører om deres uddannelser, bidrager forløbet til det timeløse fag Uddannelse og job, der skal ind i undervisningen på alle klassetrin.

Arbejds miljø, overenskomster og forsikringer

- Når undervisningen flyttes ud på en virksomhed, gælder de samme regler for eleverne, som når de er på skolen – og det er skolen og lærerne, der har ansvaret for eleverne, når de er på virksomheden. Virksomhedsrepræsentanten hjælper læreren med at sikre, at eleverne kender reglerne på virksomheden, og at virksomhedsbesøget foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
- At skolen har ansvaret i forbindelse med et virksomhedsbesøg, betyder i praksis, at det er læreren, der har ansvaret for eleverne og pligt til at føre tilsyn med eleverne, når de opholder sig på virksomheden. Hvis der indgår praktiske øvelser i forbindelse med virksomhedsbesøget, sørger læreren i samarbejde med virksomhedsrepræsentanten for, at eleverne får tilstrækkelig oplæring og instruktion i at udføre de praktiske øvelser sikkert og forsvarligt.
- Bemærk, at skolen og læreren har en skærpet tilsynsforpligtelse, når undervisningen foregår i lokaler og på steder, som rummer særlige risikomomenter, eller hvis der er givet særlige sikkerhedsforskrifter eller lignende.
- Læs vejledningen her: [Åben Skole - Virksomhedsbesøget](#).

Åben Virksomhed

I Åben Virksomhed udvikler vi i samarbejde med dygtige lærere gratis undervisningsmateriale til alle klassetrin – fra 1. klasse og helt op til 3. g – i alle de naturvidenskabelige og tekniske fag.

Alle forløb indeholder et besøg af eller på en lokal virksomhed, så eleverne ser, hvordan det, de lærer i klasseværelset, hver dag bliver brugt i praksis ude i erhvervslivet – til at skabe produkter og løsninger, der gavner det danske samfund og forbedrer menneskers liv.

Målet er at bidrage til at gøre de naturfaglige og tekniske fag levende og meningsfulde for flere elever – og dermed måske øge deres interesse for at arbejde med dem i fremtiden.

Har du spørgsmål eller kommentarer til materialet, så skriv endelig til os på kontakt@aabenvirksomhed.dk